

Ons nummer: O24.000881

Informatie raad/mededeling college

Onderwerp	Propositie Stedelijk Netwerk Fryslân, F4 gemeenten
Commissie	Doarp, Stêd en Omkriten
Collegebesluit d.d.	26 maart 2024
Portefeuillehouder	Michel Rietman
Team	Strategie & Programma's
Adviseur	Richtsje Van Kammen

Reden informatieverstrekking actieve informatie van het college

Collegebesluit

- a. In te stemmen met de propositie Stedelijk Netwerk Fryslân F4 van de gemeenten Heerenveen, Leeuwarden, Smallingerland en Súdwest-Fryslân;
- b. in samenhang met besluit onder A in te stemmen met;
 1. de concept-aanbiedingsbrief van de propositie aan de Minister van VRO;
 2. de conceptbrief aan het college van Gedeputeerde Staten van Fryslân, die in afschrift zal worden verstuurd aan alle gemeenten van Fryslân;
- c. op grond van artikel 5.1 lid 4 van de Woo de inhoud van het collegebesluit en de bijlagen pas openbaar te maken nadat de propositie is aangeboden aan de Minister van VRO en de brief is verstuurd aan het college van gedeputeerde staten van Fryslân.
- d. na openbaarmaking de raad te informeren middels actieve informatie.

Toelichting/achtergrond

Door de F4-gemeenten is de propositie Stedelijk Netwerk Fryslân opgesteld (Bijlage). Deze propositie is inmiddels aangeboden aan de Minister van VRO. De propositie is met name gekoppeld aan twee processen: de ontwikkelingen rond de woningbouwopgave van Nederland en ontwikkelingen rond de ruimtelijke inrichting van Nederland. Voor Fryslân speelt hier bijv. aanvullend de inzet rond de aanpak Lelylijn.

Nationale Nota Ruimte

Het Rijk werkt aan een nationale Nota Ruimte. In reactie op de Kamerbrief Contourennotitie Nota Ruimte (6 oktober 2023) is er een initiatief ontstaan om de Fryske F4 gemeenten steviger te positioneren als stedelijke regio. Er zijn meerdere signalen dat dit in de (nog op te stellen) Nota Ruimte onvoldoende gebeurt. Ook andere stukken vanuit het Rijk wijzen in die richting.

Het ontbreken van de formele aanduiding als Stedelijk Netwerk Fryslân, met een aantal steden waarbinnen 'grootschalige woningbouwlocaties' mogelijk zijn, betekent dat de F4-gemeenten bijv. op dit moment geen aanspraak kunnen doen op de 6 miljard euro die het Rijk voor mobiliteit en gebiedsontwikkeling beschikbaar heeft gesteld. Dit zet het realiseren van de woningbouwambities van de F4 tot 2031 extra onder druk.

Ambitie woningbouw

De propositie richt zich o.a. op een grotere ambitie voor woningbouw binnen de F4-steden. We zien dat te behalen aantallen binnen de F4 sneller dan voorzien worden gehaald. Overigens zonder dat dit ten koste gaat van groei in omliggende Friese gemeenten (die daar wel meer geleidelijk plaatsvindt, naar aard en schaal). Woningbouw bij de steden trekt een meer specifieke doelgroep aan. Door versterking van woningbouw bij de F4-steden is in samenhang ook een versterking mogelijk van de economische ontwikkelkracht, het voorzieningenniveau en brede welvaart. De F4-propositie ziet met name vooruit naar de periode 2031-2040 met ook een inzet op enkele grootschalige woningbouwlocaties. Op basis van de propositie kan het verdere gesprek met het Rijk en provincie plaatsvinden, o.a. over (extra) financiële middelen. Met de Friese gemeenten en de

overige gebiedspartners kunnen de ambities verder worden afgestemd en geconcretiseerd. Binnen die context kunnen ook keuzes rond de Lelylijn worden meegenomen.

Binnen de F4 wordt gekozen voor een snelle afstemming over de propositie met het Rijk, omdat de nationale ruimtelijke aanpak van de Nota Ruimte wordt voorbereid. De F4 wil zich binnen deze aanpak zo goed mogelijk positioneren in samenhang met andere vergelijkbare gebieden in Nederland. Omdat binnen het Rijk hierover al zeer binnenkort stukken worden voorbereid, zijn de college's van mening dat er 'snel moet worden geschakeld'. Deze snelheid van handelen heeft tot onvrede geleid bij Gedeputeerde Staten. In de voorbereiding is de provincie betrokken. Dit heeft echter niet tot een gezamenlijke propositie geleid. Uit de contacten met het Rijk wordt met waardering gesproken over de proactieve houding van de F4.

Wenkend perspectief

De F4-propositie is opgesteld als een wenkend perspectief, waarbij de kansen en mogelijkheden vanuit de F4 kort en bondig worden benoemd. Het vormt de basis om met de diverse partners tot een verdere invulling van de ambitie te komen.

De propositie is daarmee een 'lobby-document'. De precieze invulling van aantallen woningen, locaties en woningprogrammering en relatie met overige Friese gemeenten vraagt om een verdere uitwerking van ambities en een stapsgewijze verdere discussie in het kader van de Regionale Woondeals met de provincie en betrokken gemeenten.

Bandbreedte ambities

De propositie geeft een bandbreedte in de ambitie in aantallen woningen voor de periode na 2031. Het betreft een optelsom van de ambitie van de F4 gemeenten. Deze aantallen zijn deels nog indicatief.

Waar we spreken over een stedelijk netwerk F4, wordt binnen SWF primair Sneek, maar aanvullend ook de zone Sneek/Bolsward bedoeld. We zien voornamelijk in Sneek een groei die zich moeilijk laat vatten in prognoses. Sneek kent een jonge bevolking en een bovengemiddelde belangstelling van vestigers. Daarmee staat de opgave in Sneek enigszins los van de totale opgave voor de gehele gemeente. Uit de nieuwe (concept) programmering blijkt dat er tot 2031 in principe voldoende plannen zijn opgenomen om in de groei te kunnen voorzien.

Het college heeft onlangs besloten over de factsheet woningbouw met een terugblik naar de realisatie in 2023.

Binnenkort volgt de nieuwe woningbouwprogrammering 2022-2031 ter besluitvorming. Daarin is een overzicht opgenomen van de totale plancapaciteit. Met een totaal van ongeveer 3000 woningen voor de gehele gemeente, waarvan ongeveer 1900 in Sneek en 200 in Bolsward.

We zien vooralsnog dan ook geen noodzaak voor grootschalige (uitleg)woningbouwlocaties in Sneek. Sneek kent binnenstedelijk relatief veel mogelijkheden voor extra woningbouw, ook buitenstedelijk heeft Sneek ruimte. Wij verwachten in Sneek/Bolsward minimaal een zelfde hoeveelheid woningen te moeten/kunnen realiseren in de 10 jaar na 2031 (als in de huidige programmering over 2022-2031), mogelijk met een plus bij de komst van de Lelylijn. Met deze aantallen voor Sneek/Bolsward is rekening gehouden in de bandbreedte die in de propositie is opgenomen.

Samenhangende vraagstukken

De propositie en de positionering van het Stedelijk Netwerk F4 raakt een aantal vraagstukken die reeds benoemd zijn, zoals de landelijke woningbouwopgave, maar ook het ontwikkelperspectief 'NOVEX-gebied Lelylijn' en de Ruimtelijke Agenda Fryslân. In dit verband omvat de verstedelijkingsopgave meer dan alleen de F4 gemeenten. De provincie werkt aan een nieuwe

Toe te voegen woningen (fragment lobbydocument)

Betekenis voor Nederland

Nederland moet tot 2031 ongeveer 1 miljoen woningen bouwen. De F4 steden realiseren twee derde van de Friese opgave van ongeveer 21.000 woningen.

Voor de periode na 2031 zijn landelijk opnieuw 1 miljoen huizen nodig. Zonder de LelyLijn dragen we hieraan bij met 3 tot 4 grootschalige woningbouwlocaties met tenminste 15.000 woningen. Met de komst van de LelyLijn zijn 5 grootschalige woningbouwlocaties en in totaal 25.000 woningen mogelijk: een uitbreiding van bijna 25% in Drachten, Heerenveen, Leeuwarden en Sneek. De F4 gaan graag in gesprek met het Rijk voor de mogelijkheden voor een grotere schaa sprong.

provinciale omgevingsvisie (POVI). Het is van belang dat de verstedelijkingsopgave ook hierin een goede plek gaat krijgen. In deze context zal het thema ‘verstedelijking’, naast alle andere onderwerpen die ruimtelijk van belang zijn, weer terugkomen op de agenda van de Raad. Nog concreter gebeurt dit op het moment dat de gemeente een nieuwe omgevingsvisie (GOVI) gaat ontwikkelen.

Bijlage(n)

1. Propositie folder stedelijk netwerk F4